TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2019. gada 11. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju tiesību aizsardzība – Patēriņa kredītlīgumi – Direktīva 2008/48/EK – 16. panta 1. punkts – Pirmstermiņa atmaksa – Patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu, kas atbilst procentiem un izmaksām atlikušajā līguma termiņā

Lietā C-383/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku* (Ļubļinas Austrumu rajona tiesa Ļubļinā, Švidņikas tiesu nams, Polija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2018. gada 28. maijā un kurš Tiesā reģistrēts 2018. gada 11. jūnijā, tiesvedībā

Lexitor sp. z o.o.

pret

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka,

Santander Consumer Bank S.A.,

mBank S.A.,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente), A. Ross [*A. Rosas*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka* vārdā – *P. Chojecki* un *P. Skurzyński*, *radcowie prawni*, kā arī *M. Kowara*, *adwokat*,

* Tiesvedības valoda – poļu.

– *Santander Consumer Bank S.A.* vārdā – *P. Kończal* un *P. Muciek*, kā arī *J. Wojnarowska*, *radca prawny*,

– *mBank S.A.* vārdā – *A. Opalski*, *radca prawny*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Spānijas valdības vārdā – *S. Jiménez García*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Szmytkowska*, *G. Goddin* un *C. Valero*, pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2019. gada 23. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp.) 16. panta 1. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar trim tiesvedībām starp *Lexitor sp. z o.o.* (turpmāk tekstā – "*Lexitor*") un attiecīgi *Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Franciszka Stefczyka* (turpmāk tekstā – "*SKOK*"), *Santander Consumer Bank S.A.* (turpmāk tekstā – "*Santander Consumer Bank*") un *mBank S.A.* (turpmāk tekstā – "*mBank*") par patēriņa kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tā priekšlaicīgas atmaksas dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 87/102/EEK

3 Padomes Direktīvas 87/102/EEK (1986. gada 22. decembris) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz patēriņa kredītu (OV 1987, L 42, 48. lpp.), kas no 2010. gada 11. jūnija ir atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2008/48, 8. pantā bija noteikts:

"Patērētājam ir tiesības izpildīt savas kredītlīguma saistības pirms nolīgumā noteiktā termiņa. Šajā gadījumā saskaņā ar noteikumiem, ko noteikušas dalībvalstis, patērētājs ir tiesīgs saņemt taisnīgu kredīta kopējo izmaksu samazinājumu."

Direktīva 2008/48

4 Direktīvas 2008/48 7., 9. un 39. apsvērumā ir noteikts:

"(7) Lai sekmētu pareizi funkcionējoša patēriņa kredītu iekšējā tirgus izveidi, ir jāparedz saskaņota Kopienas sistēma vairākās būtiskās jomās. Ņemot vērā, ka patēriņa kredītu tirgus nemitīgi attīstās un Eiropas pilsoņu mobilitāte pieaug, progresīviem Kopienas tiesību aktiem, kas spēj pielāgoties nākotnes kredītu veidiem un kas sniedz dalībvalstīm atbilstīgu izvēles iespēju, tos īstenojot, būtu jāpalīdz izveidot mūsdienīgu tiesību aktu kopumu patēriņa kredītu jomā.

[..]

(9) Vajadzīga pilnīga saskaņošana, lai visiem patērētājiem Kopienā nodrošinātu augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un lai izveidotu īstu iekšējo tirgu. [..]

[..]

(39) Patērētājam vajadzētu būt tiesīgam izpildīt savas saistības pirms kredītlīgumā noteiktā termiņa. Ja notiek pirmstermiņa atmaksa, vai nu daļēja, vai arī pilnīga, kreditoram vajadzētu būt tiesībām uz kompensāciju par zaudējumiem, kas tieši saistīti ar kredīta pirmstermiņa atmaksu, ņemot vērā arī jebkuru tādēļ radušos kreditora ietaupījumu. Tomēr, lai noteiktu kompensācijas aprēķina metodi, ir jāievēro vairāki principi. Kreditora kompensācijas aprēķinam vajadzētu būt patērētājam pārskatāmam un saprotamam jau pirms līguma slēgšanas posmā un noteikti – kredītlīguma slēgšanas laikā. Turklāt aprēķina metodei vajadzētu būt tādai, lai kreditoriem to būtu viegli piemērot, un būtu jāatvieglo atbildīgo iestāžu darbs pie kompensāciju uzraudzības. [..]

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 3. pantu:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

a) "patērētājs" ir fiziska persona, kura darījumos, uz ko attiecas šī direktīva, darbojas nolūkos, kas nav saistīti ar šīs personas amatu, nodarbošanos vai profesiju;

[..]

g) "kredīta kopējās izmaksas patērētājam" ir visas izmaksas, tostarp procenti, komisijas nauda, nodokļi un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kredītlīgumu un kas ir kreditoram zināmi, izņemot notāra izmaksas; iekļauj arī izmaksas, kas saistītas ar papildu pakalpojumiem saistībā ar kredītlīgumu, jo īpaši apdrošināšanas prēmijas, ja turklāt pakalpojumu līguma noslēgšana ir obligāts priekšnoteikums, vai nu lai vispār saņemtu kredītu, vai lai to saņemtu ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem;

[..]."

6 Minētās direktīvas 16. pantā "Pirmstermiņa atmaksa" ir noteikts:

"1. Patērētājam ir tiesības pilnīgi vai daļēji izpildīt savas kredītlīguma saistības jebkurā laikā. Šādos gadījumos viņam ir tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu, kas sastāv no procentiem un izmaksām līguma atlikušajā termiņā.

2. Ja kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa, kreditors ir tiesīgs saņemt godīgu un objektīvi pamatotu kompensāciju par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar kredīta atmaksu pirms termiņa, ar nosacījumu, ka kredīts tiek atmaksāts pirms termiņa laika periodā, attiecībā uz kuru ir noteikta fiksēta aizņēmuma likme.

Šāda kompensācija nevar pārsniegt 1 % no kredīta apjoma, kas ir atmaksāts pirms termiņa, ja laikposms starp pirmstermiņa atmaksu un kredītlīguma izbeigšanos, par ko panākta vienošanās, pārsniedz vienu gadu. Ja šis laikposms nepārsniedz vienu gadu, kompensāciju var noteikt ne augstāku par 0,5 % no kredīta apjoma, kas ir atmaksāts pirms termiņa.

3. Kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu nepieprasa:

a) ja atmaksāšana veikta saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, kas paredzēts kredīta atmaksāšanas garantēšanai;

b) pārtēriņa iespējas gadījumā; vai

c) ja atmaksāšana notiek laikposmā, attiecībā uz kuru nav noteikta fiksēta aizņēmuma likme.

4. Dalībvalstis var noteikt, ka:

a) kreditors var pieprasīt šādu kompensāciju vienīgi ar nosacījumu, ja pirms termiņa atmaksātā summa pārsniedz valsts tiesību aktos noteikto robežlielumu. Šis robežlielums nav lielāks par EUR 10 000 jebkurā divpadsmit mēnešu periodā;

b) kreditors izņēmuma kārtā var pieprasīt lielāku kompensāciju, ja tas var pierādīt, ka zaudējumi, ko tas cietis no pirmstermiņa atmaksas, pārsniedz saskaņā ar 2. punktu noteikto summu.

Ja kreditora pieprasītā kompensācija pārsniedz faktiski ciestos zaudējumus, patērētājs var pieprasīt atbilstošu samazinājumu.

Šādā gadījumā zaudējumus veido starpība starp sākotnēji nolīgto procentu likmi un procentu likmi, par kādu kreditors var aizdot pirms termiņa atmaksāto summu tirgū pirmstermiņa atmaksas veikšanas laikā, un to noteikšanā ņem vērā pirmstermiņa atmaksas ietekmi uz administratīvajām izmaksām.

5. Kompensācija nedrīkst pārsniegt procentu maksājumu summu, ko patērētājs būtu samaksājis laikā starp pirmstermiņa atmaksu un nolīgto kredītlīguma izbeigšanas dienu."

7 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 22. pantu "Saskaņošana un šīs direktīvas obligāta piemērošana":

"1. Ciktāl šajā direktīvā iekļauti saskaņoti noteikumi, dalībvalstis savos tiesību aktos nedrīkst saglabāt vai ieviest noteikumus, kas atšķiras no šajā direktīvā paredzētajiem.

[..]

3. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka noteikumus, ko tās pieņem, īstenojot šo direktīvu, nevar apiet, izmantojot veidu, kā līgumi formulēti, jo īpaši kredītu izņemšanu vai kredītlīgumus, uz ko attiecas šīs direktīvas darbības joma, integrējot kredītlīgumos, kuru būtība vai mērķis ļautu izvairīties no tās piemērošanas."

Valsts tiesības

8 Ar 2011. gada 12. maija *ustawa o kredycie konsumenckim* (Likums par patēriņa kredītu) (*Dz. U.* Nr. 126, 715. poz.), redakcijā, kas attiecas uz pamatlietām (turpmāk tekstā – "Likums par patēriņa kredītu") Polijas tiesību sistēmā ir transponēta Direktīva 2008/48.

9 Saskaņā ar minētā likuma 5. panta 6. punktu jēdziens "kredīta kopējās izmaksas" ir definēts kā visas izmaksas, kas patērētājam ir jāsedz saistībā ar kredītlīgumu, it īpaši procenti, maksājumi, komisijas nauda, nodokļi un citi maksājumi, kas ir zināmi aizdevējam, kā arī izmaksas par papildu pakalpojumiem, tostarp par apdrošināšanu, ja to veikšana ir nepieciešama, lai saņemtu kredītu vai lai to saņemtu atbilstoši piedāvātajiem nosacījumiem, izņemot notāra izmaksas, ko sedz patērētājs.

10 Saskaņā ar šā likuma 49. panta 1. punktu, ja kredīts pilnībā tiek atmaksāts pirms kredītlīgumā noteiktā termiņa, kredīta kopējās izmaksas tiek samazinātas par tām izmaksām, kas attiecas uz periodu, par kuru ir ticis saīsināts kredītlīguma darbības termiņš, pat ja patērētājs ir sedzis šīs izmaksas pirms kredīta atmaksas.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

11 Triju pamatlietu, ko iesniedzējtiesa ir apvienojusi, pamatā ir patēriņa kredītlīgumu noslēgšana starp patērētāju Direktīvas 2008/48 3. panta a) punkta izpratnē un attiecīgi *SKOK*, *Santander Consumer Bank* un *mBank*. Katrā no kredītlīgumiem bija paredzēts, ka attiecīgajai bankas iestādei tiks pārskaitīta komisijas nauda, kuras summa nav atkarīga no minētā līguma darbības ilguma, proti, attiecīgi 1591,35 Polijas zlotu (PLN) (aptuveni 380 EUR), 4845 PLN (aptuveni 1150 EUR) un 3070,40 PLN (aptuveni 730 EUR).

12 Pēc savu kredītu pirmstermiņa atmaksas veikšanas patērētāji savas prasījuma tiesības pret bankas iestādēm, kas izriet no priekšlaicīgas atmaksas, cedēja atbilstoši Polijas tiesībām reģistrētam uzņēmumam *Lexitor*, kurš sniedz juridiskus pakalpojumus patērētājiem.

13 Pēc tam – kā šo prasījumu cesionāre – *Lexitor* lūdza *SKOK*, *Santander Consumer Bank* un *mBank* atmaksāt daļu komisijas naudas, ko patērētāji bija samaksājuši, pieskaitot tai nokavējuma procentus.

14 Tā kā banku iestādes šos lūgumus neizpildīja, 2018. gada 8. janvārī, 2017. gada 29. decembrī un 2018. gada 26. februārī *Lexitor* vērsās tiesā ar trim prasības pieteikumiem, lūdzot piespriest attiecīgi *SKOK*, *Santander Consumer Bank* un *mBank* samaksāt šīs komisijas naudas daļu, kas atbilst atlikušajam kredītlīgumu ilgumam, pieskaitot tai nokavējuma procentus.

15 Atbildētājas pamatlietā cēla iebildumus pret maksājuma rīkojumiem, ko bija izdevusi iesniedzējtiesa.

16 Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotās patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tā priekšlaicīgas atmaksas gadījumā, kas paredzētas Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punktā, attiecas arī uz maksājumiem, kas nav atkarīgi no līguma darbības ilguma. Šajā saistībā tā uzsver, ka, ja dažas Polijas tiesas, pamatojoties uz Likumu par patēriņa kredītu, uz šo jautājumu ir atbildējušas noliedzoši, tad kāda cita tiesa ir sniegusi apstiprinošu atbildi, pamatojoties uz šā likuma interpretāciju, kurā ņemts vērā šīs direktīvas 16. pants.

17 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šis pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kredīta kopējo izmaksu samazinājums ietver izmaksas, kas nav atkarīgas no līguma darbības ilguma. Tā uzskata, ka šī interpretācija ļautu aizsargāt patērētāja intereses un nodrošināt līdzsvaru starp līgumslēdzējām pusēm. Līguma summas priekšlaicīgas atmaksas gadījumā aizdevējs varētu atkārtoti izmantot atmaksāto summu, lai piešķirtu jaunu kredītu, un tādējādi saņemt jaunu komisijas naudu. Turklāt pretējs risinājums varētu izraisīt praksi, ka aizdevēji piemērotu tikai formāli no kredītlīguma darbības ilguma neatkarīgas maksas, lai izvairītos no tā, ka uz tiem attiecas kredīta kopējo izmaksu samazinājums.

18 Šajos apstākļos *Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku* (Ļubļinas Austrumu rajona tiesa Ļubļinā, Švidņikas tiesu nams, Polija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Direktīvas 2008/48] 16. panta 1. punkts kopsakarā ar tās 3. panta g) punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka patērētājam, kurš pirms termiņa ir izpildījis savas saistības, kas izriet no kredītlīguma, ir tiesības uz kopējo kredīta izmaksu, tostarp tādu izmaksu, kuru apmērs nav atkarīgs no šī kredītlīguma darbības ilguma, samazinājumu"

19 Iesniedzējtiesa arī lūdza izskatīt šo lietu paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. panta 1. punktu. Šis lūgums ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 17. septembra rīkojumu lietā *Lexitor* (C-383/18, nav publicēts, EU:C:2018:769) tika noraidīts.

Par prejudiciālo jautājumu

20 Ievadam ir jāprecizē, ka tas, ka pamatlietas ir vērstas tikai pret pārdevējiem vai piegādātājiem, nav šķērslis Direktīvas 2008/48 piemērošanai. Proti, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 24. punktā, šīs direktīvas piemērošanas joma ir atkarīga nevis no attiecīgās tiesvedības pušu identitātes, bet no kredītlīguma pušu statusa. Šajā gadījumā prasījumi, uz kuriem attiecas pamatlietas, izriet no trim patēriņa kredītlīgumiem, kas tika noslēgti starp trim patērētājiem un trim atbildētājām pamatlietā, un tika cedēti prasītājai pamatlietā pēc minēto līgumu summas priekšlaicīgas atmaksas.

21 Savā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tā priekšlaicīgas atmaksas gadījumā ietver arī maksājumus, kas nav atkarīgi no līguma darbības ilguma.

22 Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punktā, lasot to tās 39. apsvēruma kontekstā, patērētājam ir paredzētas tiesības veikt līguma summas priekšlaicīgu atmaksu un saņemt kredīta kopējo izmaksu samazinājumu, kas atbilst procentiem un maksājumiem par atlikušo līguma darbības ilgumu.

23 Jēdziens "kredīta kopējās izmaksas" minētās direktīvas 3. panta g) punktā ir definēts kā visas izmaksas, tostarp procenti, komisijas nauda, nodokļi un jebkādi citi maksājumi, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kredītlīgumu un kas ir kreditoram zināmi, izņemot notāra izmaksas. Šī definīcija tātad neietver nekādu ierobežojumu saistībā ar attiecīgā kredītlīguma darbības ilgumu.

24 Šajā ziņā, kā tas it īpaši izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un apsvērumiem, ko iesniegušas gan atbildētājas pamatlietā, gan citi šīs lietas dalībnieki, Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punktā ietvertā atsauce uz "līguma atlikušo termiņu" varētu tikt interpretēta gan kā tāda, kas nozīmē, ka izmaksas, uz kurām attiecas kredīta kopējo izmaksu samazinājums, ir tikai izmaksas, kas objektīvi ir atkarīgas no līguma darbības ilguma, vai tikai izmaksas, kuras aizdevējs ir norādījis kā tādas, kas ir saistītas ar kādu konkrētu līguma noslēgšanas vai izpildes posmu, vai arī kā tādas, kas norāda, ka aprēķina metode, kas ir jāizmanto, lai veiktu šo samazinājumu, ietver to, ka tiek ņemti vērā visi patērētāja izdevumi un pēc tam to summa tiek samazināta proporcionāli atlikušajam līguma darbības ilgumam.

25 Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punkta dažādu valodu redakciju salīdzinošā analīze neļauj noteikt precīzu tajā paredzētā kredīta kopējo izmaksu samazinājuma piemērojamību. Proti, no vienas puses, holandiešu, poļu un rumāņu redakcijas norāda uz tādu izmaksu samazinājumu, kuras ir saistītas ar līguma atlikušo ilgumu ("een verlaging van de totale kredietkosten, bestaande uit de interesten en de kosten gedurende de resterende duur van de overeenkomst", "obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy" un "o reducere a costului total al creditului, care constă în dobânda și în costurile aferente duratei restante a contractului"). No otras puses, minētās tiesību normas vācu un angļu redakcijām piemīt zināma neskaidrība, un tās ļauj uzskatīt, ka ar šo laikposmu saistītās izmaksas ir norāde, kas ir jāņem vērā, aprēķinot samazinājumu ("das Recht auf Ermäßigung der Gesamtkosten des Kredits, die sich nach den Zinsen und den Kosten für die verbleibende Laufzeit des Vertrags richtet" un "reduction consisting of the interest and the costs for the remaining duration of the contract"). Šīs pašas tiesību normas itāļu redakcijā, tāpat kā franču redakcijā ir minēti procenti un izmaksas, kas ir jāveic ("dus", "dovuti") atlikušajā līguma darbības termiņā. Visbeidzot, Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punkta spāņu redakcijā ir prasīts samazinājums, kas iekļauj izmaksas, kuras atbilst atlikušajam līguma darbības ilgumam ("una reducción del coste total del crédito, que comprende los intereses y costes correspondientes a la duración del contrato que quede por transcurrir").

26 Tomēr saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šī tiesību norma ir jāinterpretē, ņemot vērā ne tikai tās tekstu, bet arī tās kontekstu, kā arī šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 10. jūlijs, *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände*, C-649/17, EU:C:2019:576, 37. punkts).

27 Runājot par kontekstu, ir jāatgādina, ka Direktīvas 87/102, kas tika atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2008/48, 8. pantā bija paredzēts, ka "saskaņā ar noteikumiem, ko noteikušas dalībvalstis, patērētājs ir tiesīgs saņemt taisnīgu kredīta kopējo izmaksu samazinājumu".

28 Tādējādi ir jākonstatē, ka Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punktā ir konkretizētas patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu priekšlaicīgas atmaksas gadījumā, aizstājot vispārēju jēdzienu "taisnīgs samazinājums" ar precīzāku jēdzienu – "kredīta kopējo izmaksu samazinājums" un tam pievienojot, ka samazinājums attiecas uz "procentiem un maksājumiem".

29 Direktīvas 2008/48 mērķis saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir nodrošināt augsta līmeņa patērētāju aizsardzību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 6. jūnijs, *Schyns*, C-58/18, EU:C:2019:467, 28. punkts un tajā minētā judikatūra). Šī aizsardzības sistēma ir balstīta uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir nelabvēlīgākā situācijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas par darījuma noslēgšanu, gan attiecībā uz informētības līmeni (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger* un *Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 63. punkts).

30 Lai nodrošinātu šo aizsardzību, Direktīvas 2008/48 22. panta 3. punktā dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt, ka noteikumus, ko tās pieņem, īstenojot šo direktīvu, nevar apiet, izmantojot veidu, kā līgumi formulēti.

31 Patērētāja tiesību uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu efektivitāte būtu mazāka, ja kredīta samazinājumā varētu tikt ņemti vērā tikai maksājumi, ko aizdevējs norādījis kā atkarīgus no līguma darbības termiņa, jo, kā secinājumu 54. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, maksājumus un to sadalījumu vienpusēji nosaka banka un rēķinu izrakstīšana par izmaksām var ietvert noteiktu peļņas daļu.

32 Turklāt, kā uzsver iesniedzējtiesa, ja kredīta kopējo izmaksu samazināšanas iespēja tiktu attiecināta tikai uz tiem maksājumiem, kuri ir skaidri saistīti ar līguma darbības termiņu, rastos risks, ka patērētājam kredītlīguma noslēgšanas brīdī tiks uzlikti augstāki vienreizēji maksājumi, jo aizdevējs vēlēsies pēc iespējas vairāk samazināt maksājumus, kas būs atkarīgi no līguma darbības termiņa.

33 Turklāt, kā secinājumu 53. un 55. punktā ir uzsvēris ģenerāladvokāts, kredītiestāžu rīcības brīvība, izrakstot rēķinus un īstenojot iekšējo organizāciju, praksē ļoti apgrūtina patērētājam vai tiesai noteikt maksājumus, kuri ir objektīvi saistīti ar līguma darbības termiņu.

34 Ir jāpiebilst, ka, kredīta kopējo izmaksu samazinājumā iekļaujot ar līguma darbības termiņu nesaistītus maksājumus, aizdevējam netiek radīta nesamērīgi neizdevīga situācija. Proti, ir jāatgādina, ka aizdevēja intereses ir ņemtas vērā, pirmkārt, Direktīvas 2008/48 16. panta 2. punktā, kurā ir paredzēts, ka aizdevējam ir tiesības uz atlīdzību par izdevumiem, kas galvenokārt ir tieši saistīti ar līguma summas priekšlaicīgu atmaksu, un, otrkārt, šīs direktīvas 16. panta 4. punktā, kurā dalībvalstīm ir sniegta papildu iespēja nodrošināt, ka atlīdzība atbilst kredīta un tirgus nosacījumiem, lai aizsargātu aizdevēja intereses.

35 Visbeidzot, ir jānorāda, ka kredīta priekšlaicīgas atmaksas gadījumā aizdevējs agrāk atgūst aizdoto summu, un tā tātad ir pieejama, lai attiecīgā gadījumā noslēgtu jaunu kredītlīgumu.

36 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/48 16. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tā priekšlaicīgas atmaksas gadījumā ietver visus maksājumus, kas ir jāveic patērētājam.

Par tiesāšanās izdevumiem

37 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK 16. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu tā priekšlaicīgas atmaksas gadījumā ietver visus maksājumus, kas ir jāveic patērētājam.

[Paraksti]